

Cerimònia de comiat a Montserrat Minobis i Puntonet

Les Corts, 13 de maig de 2019

Preludi de la Suite No. 1 de J.S. Bach

Ma Eugenia Ibáñez, periodista

En nom de Pilar, la seva companya, germà, germanes i nebots, gràcies per la vostra assistència, per aquesta última prova d'afecte, de respecte cap a Montse.

No recordaré tot el que Montse Minobis va ser i va aconseguir al llarg de la seva carrera. Ja ho hem llegit, vist i escoltat des de fa dos dies.

No estem aquí pels càrrecs que Montse va exercir, si no per com va entendre la seva professió, pel record que el seu treball va deixar entre nosaltres i, per sobre de tot, per la seva condició humana, per la seva proximitat i per la forma d'exercir la seva amistat i la seva responsabilitat, com a professional i com a dona.

És difícil, molt difícil, acomiadar a l'amiga, aquí, amb la qual fa escassos dies molts de nosaltres podíem haver quedat per a menjar, xerrar, comentar el resultat de les eleccions, les que fossin, per a intercanviar idees, per a escoltar-nos, perquè la Montse era una gran conversadora, però, per sobre de tot, sabia escoltar, una virtut poc freqüent i això sempre s'agraeix.

És difícil acceptar que una maleïda malaltia que tractava des de fa un any i tres mesos ha acabat amb aquests projectes senzills, tan gratificants per a les persones que complertes les seves exigències professionals troben el veritable plaer de la vida en les petites coses, a freqüentar l'amistat amb el temps que, moltes vegades, l'estrès de la professió ens ha robat. Quantes converses has deixat pendents amb tots nosaltres, Montse, quants llibres per comentar, quants intercanvis d'idees, quants records.

És difícil acomiadar a la dona capaç de remoure voluntats per a deixar constància de la necessitat de la presència femenina en el periodisme, va ser la primera degana del Col·legi, per la lluita de la igualtat de la dona, per una professió i una societat que donés a la dona el paper que li correspon.

És difícil acceptar que la mort acaba de cop, sense avisar, amb una vida que encara tenia tantes coses que oferir i tants afectes dels quals gaudir. Els seus amics, els seus companys, els que van poder gaudir de la seva amistat parlaran ara per a fixar encara més un record que serà difícil d'oblidar.

Montse, allí on estiguis, m'agradaria tornar a trobar-te!

- - - - -

Bona tarda, en nom de tota la família gràcies per la vostra assistència.

Avui la família Minobis Puntonet hem hagut de fer a contracor un exercici impossible, un exercici que en tantes altres ocasions i en nom nostre, la Montse havia fet de manera natural, sincera i espontània; posar veu a quelcom inexpressable i fixar paraules a quelcom indefinible.

Ella, molt millor que nosaltres, us hagués explicat d'una manera gairebé addictiva el que veia amb la seva mirada crítica en una passejada per la Rambla de Figueres. Us hagués desplegat la profunditat del pensament del seu germà Gregori. Us hagués mostrat quin tacte tenia la roba i quina olor feien els taulells de la botiga familiar del carrer Monturiol. Us hagués narrat, de forma precisa, la llum d'un capvespre des de la finestra del pis de Cadaqués, o les diverses tonalitats de verd que prenen els prats de Maçanet de Cabrenys.

I és que a la família Minobis no només ens hem quedat orfes de la germana gran, de la padrina lluitadora, de la tieta de Barcelona, d'un referent de conducta moral, d'un exemple de valors i d'ètica, a la família Minobis ens hem quedat... sense veu i sense paraules.

Des del teu estimat Empordà, petons de tramuntana.

T'estimem!

Aureli Hernández i Minobis, nebot

La degana Montserrat Minobis

Montserrat Minobis va ser una dona entossudida a defensar els drets de les dones periodistes arreu del món i només per això ja mereix el meu més gran reconeixement. Una dona vital, passional, molt activa. Obstinada a defensar allò en què creia fins a les últimes conseqüències.

Recordo quan va guanyar les eleccions al deganat del Col·legi de Periodistes que en una entrevista deia que els seus predecessors li havien fet el camí molt fàcil. Era la primera dona que accedia al deganat d'un ofici i d'una institució, eminentment masculina.

Quan va arribar al deganat ella deia que tenia inputs i algunes dades d'un cantó i d'un altre, sobre la situació professional i laboral de les i dels periodistes en els mitjans. Eren els inicis en què la precarietat començava a tenallar l'ofici i va posar en marxa un estudi, una radiografia de la professió que va culminar amb el Llibre Blanc de la Professió que va veure la llum més tard, però que va servir per tenir una fotografia força exacta de la situació i demostrava el que ja s'intuïa: que les dones que omplien les redaccions estaven en notable situació de desigualtat. La precarietat, igual que ara, era femenina. Perquè partia ja de la base de la desigualtat.

Va tenir molt clara la defensa de la memòria històrica. De periodistes com Manuel Vázquez Montalbán traspassat durant el seu deganat, que va motivar la creació del Premi Vázquez Montalban amb l'interès de transmetre el seu llegat a les noves generacions. Que les joves generacions el coneguessin. Que no caigués en l'oblit.

Li devem a ella, no me'n canso de repetir-ho, que el Centre de Documentació del Col·legi de Periodistes porti el nom de l'admirada Montserrat Roig. Aquí també va voler preservar la memòria d'una dona que a més, sempre va exercir un periodisme rigorós, crític i descriptiu. Però sobretot un periodisme compromès. De la mateixa manera, va voler que el seu llegat, i més d'una dona com la Roig, estès sempre present al Col·legi de Periodistes.

Va saber teixir moltes complicitats per facilitar al màxim la feina dels col·legiats en negociar les identificacions dels periodistes primer amb braçals i després també amb armilles, per fer que els reporters al carrer especialment poguessin fer la seva feina amb les màximes garanties de poder accedir als punts clau de la notícia.

Que avui aquí no s'hi càpiga, només vol dir que el seu llegat té relleu. Que les seves lluites no quedaran en l'oblit.

I un apunt: Des de la Junta anterior ja hem posat en marxa la galeria de degana i degans del Col·legi, fins a dia d'avui. Perquè mai ningú oblidí que el Col·legi el construeixen i el mantenen, persones que no perceben compensacions econòmiques. Que ho fan convençudes de poder defensar drets i ajudar les companyes i companys de l'ofici que més ho necessiten i perquè, com sempre passa en la història d'aquest país i tants d'altres, no s'oblidi mai la història del Col·legi i qui som i d'on venim. I que el Col·legi va tenir una primera degana i que es va dir Montserrat Minobis i que va fer tot el que ja us he explicat per l'ofici i sobretot pels drets de les dones periodistes, i partint de la base sempre que la igualtat és una qüestió de Drets Humans.

Coia Ballesté, presidenta de la Demarcació de Tarragona del Col·legi de Periodistes

- - - - -

Comiat a Montserrat Minobis Puntonet

En aquests moments tant tristos i alhora tant sorprenents de trobar-nos aquí per a haver d'acomiar la Montserrat Minobis, les feministes volem acompanyar i compartir els nostres sentiments de dolor i de pèrdua. Per això intentaré donar veu a la pluralitat i diversitat de companyes que vàrem compartir amb ella trobades, distanciaments i retrobades al llarg de més de quaranta anys des de les ja històriques Jornades Catalanes de la Dona de l'any 1976.

Actualment ja sabeu que hi ha moltes línies de recerca obertes entorn de la memòria i de la transició i al Centre de Documentació de Ca la dona s'apropen moltes estudioses per a conèixer aquell període i el primer que es troben són les fotos del Paranimf de la UB, l'any 76, amb la taula presidida per Montserrat Minobis amb les seves ulleres i el jersei a ratlles i aleshores comença la conversa per explicar al jovent tot el que va fer i ha fet la Montserrat Minobis pel feminisme i per la presència de les dones en l'àmbit social i cultural del nostre país i, sens dubte, el seu currículum és importantíssim i molt d'agrair. Serveixi aquest testimoni de reconeixement i d'agraïment de totes les

feministes, amigues i companyes, que la trobarem a faltar perquè sabíem que sempre podíem comptar amb ella.

En moments de consternació com els d'ara, la poesia sempre és un consol i aquest és un poema de Maria Mercè Marçal:

Pujaré la tristesa dalt les golfes
amb la nina sense ulls i el paraigua trencat,
el cartipàs vençut, la tarlatana vella.
I baixaré les graus amb vestit d'alegria
que hauran teixit aranyes sense seny.
Hi haurà amor engrunat al fons de les butxaques.

Mercè Otero-Vidal, Ca la Dona

- - - - -

Montse Minobis

Vaig conèixer la Montse Minobis quan ella treballava com a periodista a Ràdio 4, en els temps en què l'emissora era a Passeig de Gràcia tocant a Plaça Catalunya. Ella ja portava anys fent de periodista i jo no en feia massa que havia començat a fer d'escriptora.

De seguida vam congeniar. La Montse era una dona molt interessada en el món de la cultura i, en especial, el dels llibres. A més tenia una vivacitat i una calidesa que em van captivar.

Més endavant, l'any 2003 vam coincidir en el mateix espai de lluita feminista: el Lobby de Dones de Catalunya. Recordo aquelles reunions amb la Minobis, la seva companya, la seva intel·ligent companya, la Pilar Remírez, l'Enma Fernández, la Rosa Ma Fernández, la Rosa Ma Artigas, i la Maite Suils. Recordo també amb especial enyorament els sopars-debat que fèiem un cop al mes amb moltes altres dones feministes. I recordo també amb interès les jornades que vam organitzar sobre prostitució.

I, si bé recordo a la Montse periodista i feminista, el meu cap i el meu cor són sobretot plens de records de la Montse amiga. Hi tinc gravats els dinars que de tant en tant fèiem la Montse, la Pilar i jo. I ara lamento profundament no haver tingut temps de fer-ne més.

O lamento no haver repetit l'estada que totes tres vam fer a Fogueres de Montsoriu, al Montseny, acompanyades d'en Lucar, el gos que havien adoptat. Van ser dies de complicitat i de converses estimulants.

Sempre recordaré la Montse com una dona nerviosa, decidida, valenta, un motor per engegar projectes. Una dona recta i càlida.

Et trobaré a faltar molt, Minobis. T'estimo!

Gemma Lienas, escriptora

- - - - -

Cançó de bressol *La Mare de Déu*, cantada per **Marina Rossell**

La Mare de Déu,
quan era xiqueta,
anava costura
a aprendre de lletra.
Dins un cistellet
duu quatre pometes,
un bocí de pa,
també avellanetes.
Els àngels cantaven
garindó, garindeta.
Filava finet,
teixia robeta,
coixí n'era d'or,
les puntes de seda.
Feia oració
agenolladeta,

estant retirada
en una cambreta.
L'àngel hi va entrar
per la finestreta :
Déu vos guard, Maria,
de gràcia plena,
la nit de Nadal
sereu Mare Verge,
en tindreu un noi
bonic com l'estrella.
Serà el vostre fill,
serà fill de Verge.
Per nom se'n dirà,
per nom s'anomena:
Jesús Salvador,
Rei de cel i terra.

- - - - -

Montse,

Ens vàrem conèixer quan eres a Ràdio4 en temes culturals i durant els últims 12 anys vàrem col·laborar amb Lafede.cat formant part de la Comissió del Codi Ètic, on vas estar fins tot just avui fa una setmana.

L'impuls, l'elaboració, revisió i seguiment d'aquest Codi, tant important per a les ONGs et deu molt. A la teva visió com a professional dels mitjans s'afegia la teva visió com a feminista i el teu ampli bagatge cultural i intel·lectual. T'ho vam dir moltes vegades, però t'ho tornem a dir: Gràcies Montse per la teva constant col·laboració desinteressada.

Ara sóc conscient del tres grans fils que ens van unir: la cultura, el feminisme i la solidaritat. Quin gran honor, Montse!. Però si haig de destacar alguna cosa és el teu tarannà amable, afable, acollidor i la teva modèstia i humilitat que et van fer encara més gran.

Ja et trobem a faltar, estimada Montse. Gràcies!

Pilar Molina, Lafede.cat

- - - - -

En record de la Montserrat

De vegades la vida et tanca una porta, però t'obra una finestra. I això és el que va passar quan en les primeres eleccions al Col·legi de Periodistes de Catalunya, l'any 1991, la candidatura encapçalada per Montserrat Minobis va treure un 42% dels vots, i tot i que va guanyar a les demarcacions de Girona i Lleida, no va aconseguir arribar al deganat. *Humor, amor i alegria. Feina ben feta per un Col·legi de tots!* Aquest era l'eslògan de la candidatura que tancava l'escriptora i periodista, Montserrat Roig.

Si no hagués perdut aquestes eleccions, potser no existiria l'Associació de Dones Periodistes de Catalunya, creada l'any 1992. Com va dir la Montserrat "aquells vots ens van impulsar a crear l'associació amb l'ànim de convertir-nos en una veu alta i sorollosa que ens permetés incidir en la presència de les dones en els mmcc. i alhora servir de plataforma

per projectar-nos de cara a la professió a través d'estudis i publicacions".

Però no hi havia qui l'aturés, i va mirar cap a Europa, i així de la mà, a l'inici, de les institucions europees es va crear, l'any 1993, la Xarxa Europea de Dones Periodistes molt activa, sobretot, al sud d'Europa però amb aliances i vincles amb les companyes del nord, de les quals hi vam aprendre molt.

I van passar uns quants anys, fins que vam creuar l'Atlàntic, i a Morèlia (Mèxic) es va constituir una Xarxa Internacional de Periodistes amb Visió de Gènere, plataforma conformada per grups i entitats de periodistes de més de 30 països, on acabava d'estar elegida membre del seu Consell Assessor. Ella va ser la primera presidenta d'aquesta Xarxa a Catalunya (la Xidpic.cat) de la qual naixeria, també La Independent, Agència Catalana de Notícies amb Visió de Gènere.

Tres entitats impulsades per la Montserrat, juntament amb altres companyes, i que s'interrelacionen des de l'àmbit més local i nacional (la seva estimada Catalunya) fins el més global, el món.

La Montserrat va ser pionera en molts espais. La segona vegada que es va presentar a les eleccions del Col·legi de Periodistes, l'any 2001, es va convertir en la primera dona degana. Després també seria la primera dona directora de Catalunya Ràdio.

Ha tingut molts reconeixements, l'últim va ser la setmana passada a Montevideo. Les companyes llatinoamericanes -que tant estimava i que tant l'admiraven-, li van atorgar un reconeixement per la seva destacada trajectòria periodística. Un reconeixement que no he tingut temps de lliurar-li.

Periodista feminista, activista incansable i plena d'idees, jubilada, i més activa que mai, continuava cercant nous projectes: havíem de participar, l'any vinent, al 25è aniversari de la IV Conferència de NNUU sobre les Dones. I també l'any vinent havíem de commemorar el 25è aniversari de les nostres primeres jornades de les periodistes de la Mediterrània.

La seva lluita va servir per aplanar el camí a les periodistes que veníem darrere. L'últim 8 de març la vam veure llegir el manifest de les

periodistes feministes i va dir "La lluita de les dones ja no la pot parar res ni ningú".

Minobis, ens deixes un enorme llegat en la defensa dels drets humans de les dones. Esperem continuar amb el teu esperit i poder fer realitat tots els teus somnis, que també són els nostres.

T'estimem!

Text d'**Alicia Oliver**, llegit conjuntament amb les periodistes **Montserrat Puig** i **Tona Gusi**

- - - - -

Sr. Director o Directora,

Estic absolutament en contra, i crec que la resta de companyes de Ràdio4 i els presents també, del canvi d'adscripció de Montse Minobis a un altre departament.

Nosaltres, quan érem estudiants, la veiem a desenes de mítings, jornades, manifestacions i era un referent. Crec que, a la seva joventut, bevent de fonts cristianes, van ensenyar-li el concepte de "compromís social" i van anunciar-li que podria canviar el món!

Ens vam conèixer al primer Congrés de Periodistes Catalans el 79, fa exactament 40 anys. Ponències, ball i... alguna cosa més. Quan Joan Ramon Mainat, va proposar-me anar a treballar amb ella; vaig flipar. I, el més important, ella va tractar-me de tu a tu.

Les cabines de Ràdio 4 eren un univers. La Motis, en Mone, en Capella, el senyor Casamajor, la Menchu Benavente, l'Enric Frigola, en Ferran...

Amb "Barcelona Oberta", cada dia, amb ajut dels companys del servei exterior, vam visitar tots els barris. Fa poc, a un camp de futbol al Carmel, un veí va dir-me: "Fa 30 anys vostè va venir amb el programa de la Minobis, quan reivindicàvem el camp, i ara és nostre". Un dia, una convidada va insultar-me en directe, i després Montse, va venir a demanar-me disculpes. Per a mi, això va ser... tan gran!

Escoltem què era la ràdio per a ella (Fragment de la seva intervenció en el programa *De boca a orella*, conduït per la Sílvia Tarragona, el passat 13 de febrer, Dia Mundial de la Ràdio).

El més important: Al passadís de Ràdio4 hi havia uns moments en que escoltaves de lluny la màquina d'escriure de la Montse. Si el toc era lleu... estava fent guions. Si els cops eren especialment forts:

clic, clic, clic, tras

clic, clic, clic, tras

Era que estava fent una carta al director de l'emissora, de tu a tu, denunciant qualsevol discriminació o situació injusta.

Pensaves, uf... la que ens caurà després! A cops, l'he imitat.

S'auto proposava missions. Els poders fàctics decidien qui manava al Col·legi de Periodistes. Però ella va encapçalar una primera candidatura feminista, amb uns quants nois. Vam perdre, però vam espantar. Un dia Pasqual Maragall va preguntar-me "és cert que heu estat a punt de guanyar?" Estimava la Montse.

El destí ens va separar geogràficament. Quan va néixer la meua filla Itzel vaig portar-la a la ràdio. Montse estava patint un moment d'enfrontament greu amb la direcció que fins va arribar als tribunals. Jo sabia que tenia que passar a saludar-la i que la directora ens veiés. La seva exigència ètica i criteri propi, la feien incòmode.

Després, s'ha dit, va ser la primera presidenta del Col·legi de Periodistes, i després directora de Catalunya Ràdio. Des de molt lluny, reia en escoltar algunes anècdotes: "No ha contestat el telèfon del cap de premsa del President!"

Els desesperava. Que bé que a l'època del *yupisme*, seguia enfrontada als privilegis, convencionalismes, etiquetatges, negocis, fanatismes i a les consignes i, clar, va durar poc.

No ens podem queixar. Hem estat uns privilegiats amb la seva amistat. En el meu cas, aquí, a Cuba, a Xina, fins i tot pujant a cavall per les muntanyes de l'Himàlaia. El seu concepte d'amistat ha estat incondicional i inalterable.

Amb la Jubilació, Montse i Pilar s'han dedicat a una cosa molt clara: fer el bé. Acompanyar família i amics en els moments difícils. MILITAR per les persones. Montse, Gràcies! HAS CANVIAT EL MÓN PERSONAL i SOCIALMENT.

Permeteu-me una anècdota, el dia 29 d'abril, a l'entrega dels Premis Sant Jordi, quan va apropar-se la cap de programes de Ràdio Nacional, Montse Minobis, en plena forma, va dir: Què? com ajudarem Ràdio4?

Senyor Director o Directora,

No estem d'acord que marxil! L'estimem! Faci com a mínim que heretem l'honradesa, i els seus plusos de tenacitat, de rebel·lia...

Prometi'm... Prometi'm que des d'aquí sentirem

el clic, clic, clic, tras

clic, clic, clic, tras

de la màquina de la Montse.

Espero escoltar-te i que em colpegi sovint!!!!

Vicenç Sanclemente, periodista

- - - - -

Virolai, cantat per Marina Rossell

Rosa d'abril, morena de la serra,

de Montserrat estel,

il·lumineu la catalana terra;

guieu-nos cap al cel.

Amb serra d'or los Angelets serraren

eixos turons per fer-vos un palau;

Reina del Cel que els Serafins baixaren,
deu-nos abric dins vostre mantell blau.

Alba naixent d'estrelles coronada,
ciutat de Déu que sommià David,
a vostres peus la lluna s'és posada,
lo sol sos raigs vos dóna per vestit.

Dels catalans sempre sereu Princesa,
dels espanyols Estrella d'Orient,
siau pels bons pilar de fortalesa,
pels pecadors lo port de salvament.

Donau consol a qui la pàtria enyora
sens veure mai los cims de Montserrat;
en terra i mar oïu a qui us implora,
torneu a Déu los cors que l'han deixat.

Mística Font de l'aigua de la vida,
rajeu del cel al cor de mon país;
dons i virtuts deixeu-li per florida;
feu-ne, si us plau, lo vostre paradís.

Ditxosos ulls, Maria, los que us vegem!
ditxós lo cor que s'obre a vostra llum!
Rosa del cel que els Serafins voltegen,
a ma oració donau vostre perfum.

Cedre gentil del Líbano corona,
arbre d'encens, Palmera de Sion,
lo fruit sagrat que vostra amor nos dóna
és Jesucrist, lo Redemptor del món.

Amb vostre nom comença nostra història,
i és Montserrat lo nostre Sinaí;
sien per tots l'escala de la Glòria
eixos penyals coberts de romaní.

Rosa d'abril, morena de la serra,
de Montserrat estel,
il·lumineu la catalana terra;
guieu-nos cap al cel.

L'ofici de periodista no el pots deixar mai: l'estimeu!

Montserrat Minobis